

Tematika és épületlista az „Építészettörténet zárószigorlat” (Magyar építészettörténet) c. tárgyhoz

Pannonia építésze

Témák:

- Pannónia településszerkezete és úthálózata – a mai megyerendszer központjainak római gyökerei
- Pannónia építészetének főbb középület-típusai
- A lakóház- és a villaépítészet különböző típusai Pannóniában

Épületek:

Az Aquincum polgárvárosi Forum és épületei
A pannóniai hosszúház tipikus alaprajzi rendszere
Villa urbana (Tác-Gorsium ún. Palatium), villa suburbana (a csúcshegyi villa) és villa rustica (a balácapusztai villa) Pannóniában
Helytartói palota a hajógyári szigeten
A szombathelyi Iseum
A Symphoros Mythreum Aquincumban
Az aquincumi ún. kettősfürdő
A Nagyszombat utcai katonai amfiteátrum
A Visegrád-Gizella majori kiserőd
Egy tipikus őrtorony a dunai limes mentén

Magyar középkor – romanika

Témák:

- Korai magyar építészet – szórványemlékek.
- Az első székesegyházak - a fehérvári királyi műhely.
- A pécsi műhely és kisugárzása.
- Szerzetesrendek építésze - bencés, ciszterci, premontrei.
- Az esztergomi műhely és kisugárzása.
- Nemzetségi műhelyek

Épületek:

Feldebrő, plébániatemplom
Tarnaszentmária, plébániatemplom
Székesfehérvár, királyi bazilika
Kalocsa középkori püspöki székesegyház
Gyulafehérvár, székesegyház
Pécs, székesegyház
Somogyvár, bencés apátság
Garamszentbenedek, bencés apátság
Esztergom, Szent Adalbert székesegyház
Zselicszentjakab, bencés apátság
Pannonhalma, bencés apátság
Tihany, bencés apátság
Pilisszentkereszt, ciszterci apátság
Szentgotthárd, ciszterci apátság
Bélapátfalva, ciszterci apátsági templom
Kerc, ciszterci apátsági templom
Kisbény, premontrei prépostság
Ócsa, premontrei (ref.) templom
Esztergom, várkapolna
Harina, bencés apátsági templom
Esztergom, Porta Speciosa és a vár kapui
Lébény, bencés apátsági templom
Ják, bencés apátsági templom
Zsámbék, premontrei prépostság

Magyar Középkor – Gótika

Témák:

- A budai királyi műhely és a magyar kora-gótika.
- Várak és városok építészete a XV. századig.
- Városi szerzetesi építészet - dominikánusok, ferencesek.
- Gótikus műhelyek Magyarországon

Épületek:

Buda: Királyi Palota
Buda, Nagyboldogasszony templom
Buda, Mária Magdolna templom
Sopron, Szent Mihály templom
Sopron, Ferences templom
Esztergom, vár
Visegrád, vár
Diósgyőr, vár
Gyula, vár
Tata, vár
Kőszeg, vár
Buda és Sopron jellemző lakóház típusa (telekosztás, ülőfülkék...)
Buda, dominikánus kolostor
Margitsziget, dominikánus kolostor
Kolozsvár, dominikánus kolostor
Sopron, ferences templom
Kolozsvár, ferences templom
Nyírbátor, ferences templom
Buda, Nagyboldogasszony templom
Kolozsvár, Szt. Mihály templom
Szászsebes, ev. templom
Kassa, Szt. Erzsébet székesegyház
Nagyszeben, ev. templom
Pest, Belvárosi templom
Brassó, „Fekete templom”
Sárospatak, plébániatemplom
Szeged, ferences templom
Nyírbátor, Szt. György templom (református templom)
Nyírbátor, ferences templom
Szepeshely, Szapolyai-kápolna
Csütörtökhely, Szapolyai-kápolna
Siklós, várkápolna

Magyar Reneszánsz

Témák:

- Mátyás király építkezései Budán és Visegrádon (előzmények, lehetséges mestere, a paloták vázlatos elrendezése és jellemző reneszánsz bővítményei)
- A buda-nyéki királyi villa- együttes építészeti kialakítása, előzményei és hatása. Nevezzen meg további mulatópalota-épületet a magyar reneszánsz építészetből.
- Az esztergomi Bakócz-kápolna helye és jelentősége az európai és magyar reneszánsz építészetben (előképei, kialakítása, hatása).
- Várkastély- és erődépítészet Magyarországon a 16-17. században. A (szabályos) sokszög alaprajzú magyarországi várkastélyok építészeti kialakításának itáliai elméleti előzményei.
- A (szabályos) sokszög alaprajzú magyarországi reneszánsz várkastélyok építészeti jellemzőin (alaprajz, térformálás, torony, bővített és redukált típusok, pártázat).
- A reneszánsz pártázat előzményei, elterjedése Magyarországon.
- A loggia eredete és szerepe a magyarországi reneszánsz kastélyépítészetben.

Épületek/emlékek:

Buda, reneszánsz királyi palota
Visegrád, nyaralópalota
Buda-Nyék, reneszánsz villaegyüttes
Simontornya, várkastély

Esztergom, Bakócz-kápolna
Márévár
Gyulafehérvár, Lázói-kápolna
Pest, Belvárosi plébániatemplom, pasztofóriumok
Eger, vár (O. Baldigara)
Érsekújvár, erődítés (O. Baldigara)
Sárvár, Nádasdy-várkastély
Egervár, Nádasdy-várkastély
Sopronkeresztúr, Nádasdy-várkastély
Bethlenfalva, Thurzó-Faigel-kastély
Nagybiccse, Thurzó-kastély
Frics, Bertóthy-kastély
Sárospatak, várkastély
Szamosújvár, várkastély
Alvinc, várkastély
Fogarás, várkastély
Keresd, Bethlen-kastély
Szentbenedek, várkastély
Nagyvárad, vár
Kolozsvár, Wolphard-ház
Gyulafehérvár, fejedelmi/érseki palota
Aranyosmeggyes, Lónyay-kastély
Küküllővár, Bethlen-kastély
Bethlenszentmiklós, Bethlen-kastély

Magyar Barokk

Témák:

- A magyar jezsuita templomépítészet európai előzményei, a típus jellemző tömeg- és téralakítási sajátosságai, változatai, hatása.
- A Dientzenhoferek építészetének hatása a magyarországi barokk templomépítészetben.
- A magyarországi barokktemplom építészet centrális alaprajzi típusai.
- Magyarországi barokk kastélyépítészet főpp típusai (cour d'honneur-ös; Grassalkovich-kastélyok. (alaprajz, tömegalakítás, főbb funkcionális egységek).
- A budai királyi palota barokk-kori kiépítése (előzmények, alaprajzi rendszer, tömegalakítás, hatásai).
- A gödöllői Grassalkovich-kastély építészeti sajátosságai, típusalkotó jellege (alaprajz, tömeg- és térformálás, hatása).
- Franz Anton Pilgram és Fellner Jakab építészeti munkássága.
- A klasszicizáló későbarokk jelentős püspöki építkezései – Vác, Szombathely.

Emlékek:

Nagyszombat, jezsuita templom
Győr, jezsuita templom
Kassa, jezsuita templom
Kolozsvár, jezsuita templom
Boldogasszony, ferences templom
Pest, pálos templom
Pest, Péterffy-palota
Kalocsa, székesegyház
Debrecen, Szt.Anna-templom
Miskolc, minorita templom
Eger, minorita templom
Pozsony, Szentháromság-templom
Győr, karmelita templom
Buda, Szt. Anna templom
Kismarton, Esterházy-kastély
Ráckeve, Savoyai-kastély
Edelény, L'Huillier-Coburg-kastély
Fertőd, Esterházy-kastély
A budai királyi palota barokk-kori kiépítése
Gödöllő, Grassalkovich-kastély
Gernyeszeg, Teleki-kastély
Pécel, Ráday-kastély

Szirák, kastély
Jászó, premontrei prépostság
Szentgotthárd, ciszterci apátság
Tata, plébániatemplom
Pápa, plébániatemplom
Eger, Líceum
Veszprém, püspöki palota
Vác, székesegyház
Szombathely, székesegyház
Szombathely, püspöki palota

A magyar építészettörténet a 19. század elejétől 1945-ig

Témák:

- A barokk és a klasszicizmus közötti átmeneti kor építészete Magyarországon. Az egyházi központok új épületei. Fellner, Hefele, Canevale. A korai magyar klasszicizmus sajátosságai.
- A fejlett klasszicizmus építészete Magyarországon. A jellemző épülettípusok, jelentősebb építésszek. A helyi sajátosságok érvényesülése a kor példáin.
- Pollack Mihály építészete, jellemző építészeti megoldásai. A Nemzeti Múzeum építészeti értékei, helye a kor múzeumépítészetében.
- Hild József építészete. A pesti klasszicista Duna part. Hild klasszicista templomai.
- A magyarországi romantikus építészet példái. Feszl Frigyes és a pesti Vigadó.
- Ybl Miklós életműve. Ybl fontosabb budapesti alkotásai. Ybl romantikus és neoreneszánsz stílusának jellemzői.
- Budapest városfejlődése a 19. sz. második felében. A körutak és a sugárutak kialakulása. A Sugárút építészeti értékelése.
- A Millennium építkezései Budapesten. Steindl, Schulek és Hauszmann épületei. A magyar historizmus jellemzése.
- A magyar századforduló jellemző építészeti irányzatai. A nemzetközi irányzatok hazai hatása. A századfordulós nemzeti stíluskeresés példái.
- Lechner Ödön építészetének kialakulása, fejlődése, jellemző példái.
- Kós Károly és a fiatalok csoportja. A magyarországi premodern építészet példái.
- A két világháború közötti magyar építészet irányzatai. A magyarországi modern építészet kialakulása, jelentősebb építésszek, épületei.

Épületek

Debrecen, Nagytemplom
Pest, az első Vigadó-épület
Pest, Nemzeti Múzeum
Esztergom, bazilika
Eger, székesegyház
Pest, Lipótvárosi plébániatemplom (Hild)
Pest, Lloyd-palota
Alcsút, kastély
Gyömrő, Teleki-kastély
Pest, a meglévő pesti Vigadó-épület
Fót, templom
Budapest, MTA székháza
Budapest, Operaház
Budapest, Bazilika (Ybl)
Budapest, Szépművészeti Múzeum
Budapest, Múcsarnok
Buda, Várpalota
Budapest, volt Kúria
Budapest, 1. sz. Vásárcsarnok
Budapest sugárúti és körúti építkezései
Budapest, Parlament
Budapest, Postatakarékpénztár
Budapest, Iparművészeti Múzeum
Budapest, Földtani Intézet
Budapest, Állatkert épületei
Budapest, Rózsavölgyi-ház
Budapest, Lejtő úti villa
Budapest, Pasaréti ferences templom
Budapest, Villányi úti ciszterci templom

Magyar 1945-90

Témák:

- Építészeti programhirdetés 1945-ban, majd az építészet fokozatos államosítása 1945 után, az első modernista épületek
- Út a formalizmustól a szocialista realizmusig, a modern épületek kritikája, a „nagy építészeti vita” hatása és következményei
- A szocialista realizmus az építészetben. (Épületek, formák, minták)
- A modern építészet visszatérése 1954 után, technika és művészet, technika és tömegtermelés viszonya. Balatoni épületek
- A hatvanas évek építésze és az „északi hatás” kérdése (Gulyás, Jánossy)
- A hatvanas évek toronyházai, építésük szakmai és politikai indokai
- Az organikus építészet megjelenése és kibontakozása a hatvanas-hetvenes években, a népi minta kérdése
- A strukturalizmus hazai megjelenése, képviselői és jellegzetes épületei
- Építészeti tendenciák a nyolcvanas években, a főbb irányzatok a korabeli értékelés szerint
- A hazai posztmodern építészet jellemzői és példái a nyolcvanas években (Finta, Dévényi, Török stb.)
- Kontextualista és koncepcionális épületek a nyolcvanas években (Csomay, Ferencz, Janáky)

Emlékek:

Belügyminisztérium (1947-1948) Benkhard, Gábor, Gádos, Preisich
MÉMOSZ-székház (1947-1949) Gádos Lajos, Perényi Imre, Preisich Gábor, Szrogh György
Pontház (1948-49) Németh Pál, Szilágyi Jenő, Skultéty János MATI
Autóbusz pályaudvar, V. Erzsébet tér (1949) Nyiri István AMTI
Népművelési Intézet, Budapest XII. (1951) Farkasdy Zoltán
Pártház, Sztálinváros (1951) Weiner Tibor
Pártház, II. kerület (1951-52) Körner József
Tátika étterem, Badacsony (1958-61) Callmeyer Ferenc, Iparterv
Chemolimpex, Budapest (1963) Gulyás Zoltán, Iparterv
Lakóház, Budapest, Tóth Árpád sétány (1963) Jánossy György, Közti
Cápa vendéglő, Velence (1964) Makovecz Imre
Római katolikus templom, Hollóháza (1965-67) Csaba László
Budapest Szálló, Budapest (1967) Szrogh György, Közti
Duna Intercontinental, Budapest (1969) Finta József, Lakóterv
Városmegye, Szekszárd (1965-72) irodaházak, Jurcsik Károly + Korzó áruház, Jurcsik Károly, Varga Levente + MSZMP székház, Jurcsik Károly, Varga Levente, Lakóterv
Ravatalozó, Budapest Farkasrét (1977) Makovecz Imre
Domus áruház, Budapest (1974) Reimholz Péter, Lázár Antal, Iparterv
Domus áruház, Székesfehérvár (1975) Reimholz Péter, Lázár Antal, Iparterv
Mindenszentek Temploma, Budapest Farkasrét (1975-77) Szabó István
Taverna Szálló, Budapest (1985) Finta József, Lakóterv
Lakodalmas ház, Pécs (1985) Dévényi Sándor
Elvárásolt kastély, Budapest (1987) Török Ferenc, Puhl Antal
Népművészeti tábor épületei, Nagykálló-Harangod (1986-89) Ekler Dezső
Római katolikus templom, Paks (1989) Makovecz Imre
Industrialexport irodaház, Budapest (1985) Csomay Zsófia, Gereben Gábor (átépítve)
Városmegye és művelődési ház, Budapest Újpest (1985) Ferencz István
Schaár Erzsébet Múzeum, Pécs (1991) Janáky István